

Oya Topaloğlu¹, Hüsniye Başer², Cevdet Aydın¹, Ahmet Dirikoç¹, Reyhan Ersoy¹,
Özcan Erel³, Bekir Çakır¹

¹ Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Tıp Fakültesi, Endokrinoloji ve Metabolizma Hastalıkları Bilim Dalı, Ankara

² Atatürk Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Endokrinoloj ve Metabolizma Hastalıkları Kliniği, Ankara

³ Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Tıp Fakültesi, Biyokimya Bilim Dalı, Ankara

Giriş

➤ Feokromositoma (FEO) tanısı klasik semptom ve bulgular ile konulur ancak biyokimyasal doğrulama da mutlaka yapılmalıdır. Biyokimyasal değerlendirmede hem idrar hem de plazma katekolaminleri ve metanefrinleri kullanılabilir. Normal değerler tanıyı ekarte ettirir ancak normalin üst limitinden 4 kat ya da fazla yüksek değerler tanıyı doğrular. Ancak sınırda veya 4 kattan daha az olan yüksekliklerin tanısal değeri açık değildir. Bizim bu çalışmadaki amacımız FEO hastalarında idrar fraksiyone metanefrin ve katekolamin seviyelerini değerlendirmektir.

Materyal ve Method

➤ Nihai tanısı FEO olan 13 hasta (FEO-grubu) ile adrenalektomi yapılan ve tanısı benign neoplazi olan 10 hasta (FEO-dışı grup) çalışmaya dahil edildi. Hastaların verileri retrospektif olarak incelendi. İdrar metanefrinleri yüksek performans likit kromatografi (HPLC) yöntemi ile çalışıldı.

Bulgular

FEO-dışı grubun nihai patoloji sonuçları 6 hastada adenom, 3 hastada adrenal kist ve 1 hastada da adrenal hiperplazi di. FEO-grubunda idrar metanefrin seviyeleri 3 hastada (%25) sınırda yükseklik, 9 hastada (%75) normal seviyelerde tespit edilirken FEO-dışı grupta 1 hastada (%10) sınırda yüksek, 1 hastada (%10) 6 kat yükseklik ve 8 hastada da (%80) normal değerler tespit edildi. Her iki grup arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı değildi (p=0.19). İdrar normetanefrin seviyeleri de FEO grubunda 5 hastada (%41.7) sınırda yükseklik, 1 hastada (%8.3) 2 kat yükseklik, 1 hastada (%8.3) 6 kat yükseklik ve 5 hastada da (%41.7) normal değerler tespit edildi.

➤ FEO-dışı grupta normetanefrin seviyeleri 2 hastada (%20) sınırda yükseklik, 1 hastada (%10) 2 kat yükseklik, 7 hastada (%70) normal değerler bulundu. İki grup normetanefrin seviyeleri bakımından karşılaştırıldığında da anlamlı bir farklılık tespit edilmedi (p=0.39) (Tablo 1). Gruplar arasında idrar adrenalin ve noradrenalin seviyeleri bakımından da anlamlı farklılık yoktu.

Tablo 1. FEO-grubu ve FEO-dışı gruptaki hastalarda idrar katekolamin metabolitlerinin seviyeleri

	FEO-grubu (n=13)	FEO-dışı grup (n=10)	P değeri
Metanefrin			0.19
Normal	3 (%25)	8 (%80)	
Sınırda yüksek	9 (%75)	1 (%10)	
6 kat yüksek	-	1 (%10)	
Normetanefrin			0.39
Normal	5 (%41.7)	7 (%70)	
Sınırda yüksek	5 (%41.7)	2 (%20)	
2 kat yüksek	1 (%8.3)	1 (%10)	
6 kat yüksek	1 (%8.3)	-	

Sonuç

➤ Sınırda yüksek idrar metanefrin seviyeleri de FEO tanısı ile ilişkili olabilir. Özellikle adrenal insidentaloması olan ve cerrahi planlanan hastalarda sınırda yüksek idrar metanefrin seviyeleri de dikkatli değerlendirilmelidir. Bu grup hastalarda ciddi komplikasyonları engellemek için sanki hastada FEO tanısı varmış gibi preoperatif hazırlık yapılabilir ya da hasta FEO açısından daha ileri tanısal testlerle değerlendirilmelidir.